

ท่าเรือสีหนุวิลล์

นับตั้งแต่กัมพูชาปฏิรูประบบเศรษฐกิจในปี 2531 การค้าระหว่างประเทศได้เริ่มมีบทบาทและทวีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของกัมพูชามากขึ้นเป็นลำดับ ดังเห็นได้จากมูลค่าการค้าระหว่างประเทศของกัมพูชาที่เพิ่มขึ้นจากราว 2,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2538 เป็นกว่า 5,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2547 มูลค่าการค้าที่เพิ่มขึ้นดังกล่าว นอกจากส่งผลให้เศรษฐกิจโดยรวมของกัมพูชายืดหยุ่นต่อเหตุแล้ว ยังทำให้กัมพูชามีความต้องการบริการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ระบบสาธารณูปโภคของกัมพูชาที่มีสภาพไม่เอื้ออำนวยต่อการขนส่งเท่าที่ควร โดยเฉพาะถนน เส้นทางรถไฟ และสนามบิน ทำให้การขนส่งสินค้าทางน้ำเป็นทางเลือกที่ได้รับความนิยมมากเป็นอันดับแรก ทั้งนี้ ท่าเรือที่มีบทบาทสำคัญที่สุดต่อการค้าระหว่างประเทศของกัมพูชา คือ **ท่าเรือสีหนุวิลล์ (Sihanoukville Port)** โดยในปี 2547 มีเรือเข้าเทียบท่าทั้งสิ้น 727 ลำ (เฉลี่ยประมาณวันละ 2 ลำ) มีปริมาณตู้สินค้าที่ขนถ่ายผ่านท่าเรือราว 1.8 แสนตู้ต่อปี*

ที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์

ท่าเรือสีหนุวิลล์ หรือเดิมเรียกว่าท่าเรือกัมปงโสม (Port of Kampong Som) ตั้งอยู่ห่างจากกรุงพนมเปญไปทางตะวันตกเฉียงใต้ราว 230 กิโลเมตร การเดินทางไปยังท่าเรือสีหนุวิลล์หากเริ่มต้นจากกรุงพนมเปญ (ตั้งอยู่ทางตอนกลางก่อนไปทางใต้ของกัมพูชา) โดยใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 4 (National Highway No.4) ลงมาทางใต้จะผ่านจังหวัดกัมปอต (Kampot) ก่อนเข้าสู่จังหวัดสีหนุวิลล์ตามลำดับ ท่าเรือสีหนุวิลล์มีความได้เปรียบทางธรรมชาติหลายประการ ทั้งระดับน้ำทะเลบริเวณชายฝั่งที่มีความลึกพอที่จะรองรับเรือสินค้าและเรือเดินสมุทรขนาดใหญ่ได้ อีกทั้งทำเลที่ตั้งซึ่งอยู่ลึกเข้ามาจากอ่าวไทย (Gulf of Thailand) บริเวณอ่าวกัมปงโสม (Bay of Kampong Som) มีหมู่เกาะต่าง ๆ เรียงรายอยู่บริเวณปากอ่าวซึ่งทำหน้าที่เสมือนปราการธรรมชาติป้องกันคลื่นลมและมรสุมให้กับท่าเรือแห่งนี้ได้เป็นอย่างดี

บทบาทของท่าเรือสีหนุวิลล์

ท่าเรือสีหนุวิลล์เป็นท่าเรือน้ำลึกระหว่างประเทศ (International Deep Sea Port) เพียงแห่งเดียวของกัมพูชา แต่ละปีมีการขนส่งสินค้าผ่านท่าเรือแห่งนี้ราวร้อยละ 70 ของสินค้านำเข้าและสินค้าส่งออกทั้งหมดของกัมพูชา ล่าสุดในช่วง 8 เดือนแรกของปี 2548 มีสินค้าส่งผ่านท่าเรือแห่งนี้ราว 1.3 ล้านตัน และคาดว่าจะสูงถึง 2 ล้านตันภายในสิ้นปี 2548 โดยสินค้านำเข้าสำคัญได้แก่ ข้าว สินค้าอุปโภคบริโภค เครื่องจักร ซีเมนต์ ปุ๋ย น้ำตาล เหล็ก และเชื้อเพลิง เป็นต้น สำหรับสินค้าส่งออกลำคัญ ได้แก่ ไม้ซุง และไม้อัด เป็นต้น

* นับว่ามีปริมาณไม่สูงนักหากเทียบกับปริมาณตู้สินค้าที่ขนถ่ายผ่านท่าเรือแหลมฉบังราว 3.5 ล้านตู้ต่อปี และท่าเรือสิงคโปร์ราว 21.3 ล้านตู้ต่อปี

นอกจากบทบาทในการเป็นท่าเรือขนส่งสินค้าที่สำคัญแล้ว ท่าเรือสีหนุวิลล์ยังมีแนวโน้มที่จะพัฒนาเป็นท่าเรือโดยสารที่สำคัญในอนาคต เนื่องจากจังหวัดสีหนุวิลล์เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพแห่งหนึ่งของกัมพูชา ด้วยความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะเกาะและชายหาดที่สวยงามจนกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ของชาวกัมพูชา ขณะเดียวกันบริเวณดังกล่าวยังสามารถเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวของประเทศเพื่อนบ้าน เนื่องจากอยู่กึ่งกลางระหว่างไทย (บริเวณจังหวัดตราด ซึ่งอยู่ติดกับจังหวัดเกาะกงของกัมพูชา) และพื้นที่ทางตอนใต้ของเวียดนาม (บริเวณเกาะ Phu Quoc) นอกจากนี้ บริเวณที่ตั้งของท่าเรือยังมีโครงการพัฒนาสาธารณูปโภคต่าง ๆ เพื่อรองรับการขยายตัวของการขนส่งสินค้า รวมทั้งการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นเขตอุตสาหกรรมสำคัญของประเทศในอนาคต

สิ่งอำนวยความสะดวก

ท่าเรือสีหนุวิลล์มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่สำคัญ 2 ส่วน ได้แก่

- **ท่าเทียบเรือเก่า (Old Port)** เริ่มก่อสร้างในปี 2499 และเปิดให้บริการในปี 2503 ท่าเทียบเรือแห่งนี้มีความยาวหน้าท่า 290 เมตร แต่ด้วยศักยภาพที่สามารถให้บริการได้ทั้งสองฝั่งของท่าเทียบเรือ ทำให้มีพื้นที่ใช้ประโยชน์ความยาวรวม 580 เมตร ร่องน้ำหน้าท่าเทียบเรือมีความลึกประมาณ 7.5 เมตร (บริเวณที่จอดทอดสมอเรือกลางน้ำมีความลึกราว 8.5 เมตร) สามารถรองรับเรือขนาด 10,000 เดทเวทตัน ได้ถึง 4 ลำ นอกจากนี้ บริเวณท่าเทียบเรือเก่ายังมีโรงเก็บสินค้า 2 หลัง พื้นที่รวม 12,000 ตารางเมตร ซึ่งสามารถเก็บสินค้าได้ราว 28,000 ตัน
- **ท่าเทียบเรือใหม่ (New Quay)** เริ่มก่อสร้างในปี 2509 และเปิดให้บริการในปี 2512 มีความยาวหน้าท่า 350 เมตร ความลึกหน้าท่าประมาณ 7.5 เมตร สามารถรองรับเรือขนส่งสินค้าขนาดใหญ่ได้ถึง 3 ลำ ท่าเทียบเรือแห่งนี้มีโรงเก็บสินค้า 3 หลัง พื้นที่รวม 24,000 ตารางเมตร สามารถเก็บสินค้าได้ประมาณ 56,000 ตัน

นอกจากท่าเทียบเรือทั้งสองท่าแล้ว ท่าเรือสีหนุวิลล์ยังมีโครงการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภคบริเวณท่าเรือ อาทิ สถานที่ขนถ่ายสินค้า ที่จอดเรือ ระบบไฟ และถนน รวมทั้งโครงการพัฒนาพื้นที่ขนาด 50 เฮกตาร์เพื่อจัดตั้งเป็น Free Trade Zone ซึ่งได้รับความช่วยเหลือจากองค์กรระหว่างประเทศ ได้แก่ ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (Asian Development Bank : ADB) องค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งญี่ปุ่น (Japan International Cooperation Agency : JICA) และธนาคารเพื่อการร่วมมือระหว่างประเทศแห่งญี่ปุ่น (Japan Bank for International Cooperation) เป็นต้น

โครงข่ายเชื่อมโยง

ท่าเรือสีหนุวิลล์มีเส้นทางเดินเรือเชื่อมโยงโดยตรงกับหลายประเทศในเอเชีย อาทิ ไทย เวียดนาม สิงคโปร์ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ บรูไน ชองกง จีน เกาหลีใต้ และญี่ปุ่น เป็นต้น สำหรับเส้นทางเชื่อมโยงภายในประเทศ สินค้าจากท่าเรือสีหนุวิลล์สามารถลำเลียงไปยังกรุงพนมเปญซึ่งเป็นศูนย์กลางสินค้าที่สำคัญของกัมพูชาโดยใช้ทางหลวงหมายเลข 4 ซึ่งอยู่ในสภาพ

ที่ใช้การได้ดี นอกจากการขนถ่ายสินค้าผ่านเส้นทางถนนแล้ว ท่าเรือสีหนุวิลล์ยังมีโครงข่ายเชื่อมโยงกับเส้นทางรถไฟสายใต้ ไปยังกรุงเทพมหานครซึ่งมีระยะทาง 264 กิโลเมตร

นอกจากนี้ รัฐบาลกัมพูชายังมีโครงการบูรณะสนามบินเก่าที่จังหวัดสีหนุวิลล์ให้เป็นสนามบินนานาชาติ เพื่อเชื่อมโยงการขนส่งสินค้า และผู้โดยสารไปยังจังหวัดอื่น ๆ ของกัมพูชา รวมถึงประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคเอเชีย ซึ่งเป็นที่คาดว่า หากโครงการดังกล่าวแล้วเสร็จจะช่วยเกื้อหนุนให้ท่าเรือสีหนุวิลล์มีศักยภาพสูงขึ้นในการให้บริการ

ส่วนวิเคราะห์เศรษฐกิจ ฝ่ายวิชาการ

ตุลาคม 2548